

בנימין (בונקה) לוריא ז"ל

בן קיסיה ופנחס

נולד: ג' ניסן ה'תרע"ה - 18/3/1915
 עלה מלטביה: כ"ו סיון ה'תרצ"ה - 27/7/1935
 נפטר: א' טבת ה'תשנ"ד - 16/12/1993

בעוד 3 חודשים היה יכול בנימין הלוא הוא בונקה חברנו, לחגוג ביחד עם ילדיו את יום ההולדת ה-79 שלו, אך הוא לא זכה, להגיע לרגע הזה.

בונקה נולד כבן יחיד לאביו ולאמו, בעיירה קטנה ע"י ריגה בירת לטביה. בהיותו בן 7 שנים בלבד נפטר האב. בונקה יחד עם אמו עברו לריגה כדי להתאחד עם שאר בני משפחות לוריא ורפפורט המכובדות מאוד. למרות שבבית דיברו רק רוסית והיו רחוקים מיהדות, שמע בונקה הילד כבר בהיותו בן 10, על ארץ-ישראל. מאז לא נתנה לו המחשבה על הארץ מנוח. הוא הצטרף לתנועת הנוער הציוני החלוצי "השומר הצעיר". אח"כ, כדי להכשיר עצמו לחיים בארץ יצא לאחד מקיבוצי ההכשרה של "החלוץ". דודו משה לוריא ז"ל שהיה מראשוני החלוצים בלטביה ומקבוצת המייסדים של גשר-אשדות שלח "דרישה" ובונקה קבל את הסרטיפיקאט. על אף שהיה תלמיד מצטיין וסיים את "בחינות הבגרות" וכבר הועיד עצמו ללימודי הרפואה כמו אחדים מדודיו, נטש הכל ובא יחידי לארץ וישר ל"גשר הישנה" שלנו. חלוץ צעיר ויפה-תואר היה, חרוץ ונבון, התבלט עד מהרה באופיו הטוב. כאן פגש ביפה - החלוצה הצעירה והיפה מפולין ויחדיו החליטו לבנות פה את ביתם. בונקה עבד בחריצות ובמסירות אין קץ, שעות רבות של היממה היה מאחורי הגה המכוננית, כשהוא משאיר למעשה את השמירה על הקן המשפחתי ואת עול גידולה של אילנה הבת הבכורה בידי יפה.

פעמים רבות העביר בונקה במכוניתו את אנשי הפלמ"ח או ציודם ונשקם שפורק והוסתר. והנה דווקא כשהיתה יפה בחודשים האחרונים של הליונה השני, כשנערכה ביקורת שיגרתית, מצאו השוטרים הבריטיים של ממשלת המנדט, חלק אחד קטן של כלי-נשק במכוניתו של בונקה.

הוא נלקח לחקירה, ומכיוון שלא רצה להפליל את אנשי הפלמ"ח, הושלך למשך 6 שבועות לצינוק, אח"כ נשפט לעוד 8 חודשי מאסר בכלא עכו ולטרון.

ובינתיים... נולדה תמר. לאחר שחרורו מן הכלא היה צריך להתייצב במשך שנה תמימה, פעמיים בשבוע במשטרת צמח.

את הימים הסוערים של מלחמת השחרור עבר בונקה במכוניתו בתוך השיירות הארוכות של המכוניות שהובילו אספקה לירושלים הנצורה.

כאשר נפגעה והועלתה באש מכוניתו של סנדר פייקוב ז"ל, היה זה בונקה שהציל אותו ממות בטוח ואסף אותו למכוניתו. לאחר המלחמה, בימים של "הפילוג" הידוע, נאלץ בונקה לפי החלטת האסיפה, לעזוב את הגה המכוננית, כדי לנהוג ולנווט בתבונה ובזהירות את המערכת הכספית הקורסת של קיבוץ אשדות יעקב האיחוד ובית החרושת שלנו "אשד" (ז"ל) שניזוקו קשה במלחמה ובפילוג.

ומי שזוכר, יודע שבאותם ימים הנהיגה ממשלת ישראל הצעירה את מדיניות "הצנע" "והקיצוב"... יותר מ- 11 שנים ארוכות וקשות שימש בונקה כגזבר. את התקופה הזו, זוכרת היטב תמר-בתו, ששמחה להתלוות ולהיות עם אבא-בנדודיו-על-פני-הבנקים השונים (אולי כפיצוי-על-שנת-חיה הראשונה, כשנולדה ואבא היה בכלא).

בתוך כך, נולד דודו בן-הזקונים, ויפה רעייתו חלתה.

לאחר שנות הגזברות הקשות, חזר בונקה אל הגה המכונית, והוא ממשיך בדרכו כמו תמיד, במסירות ללא גבול. בלי להתחשב בשעון המתקתק ומונה את השעות, הימים, את החודשים והשנים.

הוא מנסה להתעלם מגופו המתבגר המאותת לו להאיט את הקצב. ואז... יום אחד מגיע הארוע ואי-אפשר כבר יותר להתעלם ולהדחיק. חבריו הנהגים דואגים לשלומם ומשכנעים אותו (ביחד עם הרופאים) לרדת מהמכונית ולעבור לעבוד במקום בטוח ומוגן יותר, כמו במפעל שלנו "לוג" למשל.

מבחינתו של בונקה, זהו מצב קשה ובלתי-נסבל. המעבר החד הזה, מעציב אותו מאוד. מצד שני, גם התרוקנות הקן המשפחתי - כשהילדים פונים איש לדרכו, אינם מקילים על מצב-הרוח. הוא שמח בהצלחותיהם ובכך שהם מעצבים את חייהם כרצונם, אך קשה לו מאוד לחכות לביקוריהם של הילדים והנכדים.

השנים הרבות בהם עבד ימים ולילות מנעו ממנו ליצור קשרים חברתיים עמוקים, ובפרק זה של חייו הוא חש מאוד בחסרונם. אמנם יש באשדות מסיבות וערבי-תרבות בשפע, אך בונקה נמנע מהם, כיוון שהוא חושש שלא יוכל להתגבר ויטעם מן המאכלים והכיבוד האסורים עליו בפקודת רופאיו.

קשה לו מאוד. הוא מנסה להשלים ולהתרגל למצבו, הוא משתקם יפה ועוזר ככל יכולתו ליפה שמצב בריאותה מדרדר.

לאחר שנפטרה יפה לפני כשנה וחצי, אשתו האהובה ואם ילדיו - נשבר בו הרצון והכוח להמשיך להאבק ולחיות. בתקופת חייו האחרונה שהה ב"בית אחדות" (בית האבות שלנו), תחת השגחה וטיפול מעולים של כל המטפלות והעובדים. ושם נפטר בשקט ובשלווה בשנתו.

בונקה, אנחנו שנסענו איתך בטיולים הארוכים, נזכור איך היית שומר על מכוניתך כמו אם השומרת על תינוקה פרי-בטנה. נזכור אותך גם כשאתה צועד במהירות במדרכות, נוסע להעמיס את פרי הכרם ואת תוצרת גן-הירק.

תם פרק-חיים מפואר של חבר נאמן ומסור. עוד נפיל מחבורת הנפילים נעלם מנוף קיבוצנו.

בונקה, אתה בודאי ממחר עכשיו אל יפה שלך, האהובה. אז הייה שלום, ונוחה בשלום חברנו היקר.

זוכרים אותך באהבה.

עמליה ד.

יום הקבורה: ב' טבת תשנ"ד